

A Terminátort könnyebb elképzelnünk, mint egy jobb MI-jövőt

A sci-fi történetminták fontos szerepet játszanak abban, hogy a mesterséges intelligencia sötét jövőképeit könnyebben és részletesebben képzeljük el, mint a kíváncsú alternatívákat – állapítja meg a Corvinus Egyetem friss kutatása.

A MI-vel kapcsolatos képzelőerő aránytalanságát érte tetten Vicsek Lilla és Pintér Róbert, a Budapesti Corvinus Egyetem kutatói, akik hatvan egyetemistával készítettek interjúkat 2021–2025 között, és az eredményeiket az AI & Society folyóiratban [publikálták](#). A résztvevőket külön-külön arra kérték, hogy képzeljenek el pozitív és negatív jövőket, majd arra is rákérdeztek, mit tartanak valóban valószínű forgatókönyvnek.

A különbség látványos volt. A disztópikus világok részletesebbek, összefüggőbbek és történetyszerűbbek lettek, a válaszokban például a géplázadás, az emberek feleslegessé válása, robotdiktatúra és elidegenedés is megjelent. Körülbelül minden harmadik résztvevő egy ismert sci-fi művel rövidítette le a magyarázatot, így a Mátrixot, a Terminátort vagy a Szárnyas fejvadászt is említették. Több mint a megkérdezettek fele maga is úgy érezte, könnyebb negatív jövőt elképzelnie. A negatív jövőképek akár száz-kétszáz évre is előreugrottak, a pozitív víziók sokkal közelebb maradtak a jelenhez.

Egy idilli, MI-vel működő társadalom megrajzolása viszont már sokkal nehezebben ment. A pozitív forgatókönyvek szürkébbek voltak, gyakran néhány technológiai előnynél megálltak. Jobb egészségügy, kényelmesebb hétköznapiak, veszélyes munkákat végző robotok és okosabb otthonok kerültek elő. A kutatók szerint ezek többnyire a jelen technológiáinak továbbfejlesztett változatai voltak, és ritkábban rajzoltak ki alapjaiban más társadalmat. Pozitív példaként is hoztak sci-fiket, de csak egy-egy részletüket, ezek közé tartozott például a Csillagok háborúja, az Elysium – Zárt világ és A nő (Her).

„A képzelőerő aránytalanságának társadalmi jelentősége is lehet. Ha több hiteles és kidolgozott pozitív vízió keringene a közkeleten, a közbeszéd a pusztán „mitől félünk?” kérdéssel a „milyen jövőt akarunk?” kérdésre terelődhetne” – fogalmaz Vicsek Lilla, a Corvinus egyetemi tanára, a tanulmány vezető szerzője. Hozzátette: „A mesterséges intelligenciával való pozitív jövőalkotás ugyanakkor nem válhat a meglévő hatalmi aszimmetriák legitimálásának vagy a technológiai cégek céljainak eltussolásának eszközévé. Arra kell törekedni, hogy a marginalizált csoportoknak és az egymással versengő érdekeknek valódi szavuk legyen ebben.”

A kutatás résztvevőinek a sci-fi gondolkodási keretet adott ahhoz, hogyan beszéljenek egy nehezen belátható technológiai jövőről, a generatív MI megjelenése viszont ezt részben átírta. A 2024–2025-ben megkérdezettek már gyakrabban támaszkodtak saját tapasztalataikra, és kevésbé kizárólag sci-fi történetekből építették fel várakozásaikat. Korábban például többen olyan emberi területként beszéltek a művészi kreativitásról, amelyet a gépek aligha érhetnek el. A későbbi adatfelvételekben ez a magabiztosság nagyrészt eltűnt, és megjelent az aggodalom, hogy a generatív MI már most belép a korábban emberinek tartott alkotói területekre.

Mivel a kutatás kis, nem reprezentatív mintán készült, így az eredményekből a teljes társadalomra nem lehet statisztikai következtetést levonni.

Sajtókapcsolat:

- Vajda Boglárka
- Corvinus Kommunikáció
- +36 30 619 6633
- press@uni-corvinus.hu

Eredeti tartalom: Budapesti Corvinus Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=33824>